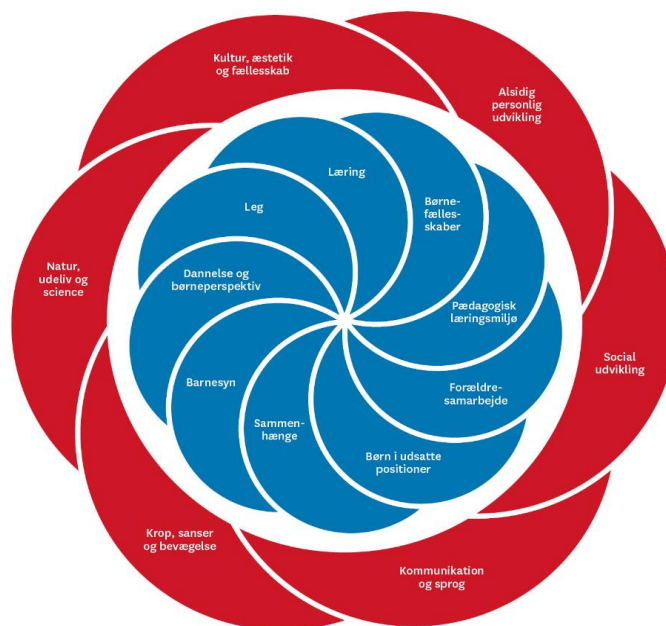

Pædagogisk læreplan for Daginstitution Alderslyst 2020

Vi er fire børnehuse bestående af Engen, Nørrevænget, Søholt, og Børnegården. Vi ligger i Silkeborg by i Alderslyst-området. I vores område har vi meget blandede kulturelle baggrunde, hvilket giver vores børn et nuanceret og åbent syn på verden. Nørrevænget bliver profilinstitution med Børn i bevægelse i 2021. Læs mere om vores institution, det pædagogiske arbejde og børnehuserne på vores hjemmeside <https://alderslyst.silkeborg.dk>
I denne skabelon kan du se noget om, hvad vi arbejder med. På vores hjemmeside kan du læse hele vores pædagogiske grundlag, baggrund og de pædagogiske læreplaner. God fornøjelse.

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Sådan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene.

Børnesyn:

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2.

I Daginstitutionen Alderslyst møder vi børnene individuelt og der hvor de er udviklingsmæssigt. (NUZO)

I dialogen med barnet fremmer vi barnets potentiale ved at stimulere og udfordre det. Vi ser børnene som sociale og kompetente individer, der skal ses og høres. De skal stimuleres og udfordres til at indgå i fællesskaber som demokratiske mennesker. Som voksne er vi opmærksomme på vores position som rollemodeller.

Vi arbejder med:

- struktur og genkendelig i hverdagen
- små grupper
- teams af nærværende voksne, som barnet kan knytte sig til
- at reflektere sammen med børn
- at være synlige, engagerede og eksperimenterende pædagogiske medarbejdere

Dannelse og børneperspektiv

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformningen af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2.

Barnets liv her og nu er vigtigt. Børns trivsel, udvikling og dannelse handler bl.a. om hvad der optager dem og hvad der kan give dem et godt børneliv. I Daginstitutionen Alderslyst har vi fokus på at fremme børns dannelse. Vi inviterer barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin egen læring og udvikling. Det gør vi gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og der tages udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksen-planlagte forløb.

Vi arbejder med:

- at vi i hverdagen tager vi udgangspunkt i barnets perspektiv
- at der i vores dokumentation og evaluering indgår barnets perspektiv
- løbende tilpasning af vores leg- og læringsmiljø, så det afspejler den aktuelle børnegruppes behov
- trivselsvurdering 2 gange årligt for alle børn, børnetermometer med alle 4-årige børn og med fokus på børns venner og legerelationer derefter opfølgning
- fokus på hvordan hverdagsrutiner kan understøtte børns dannelse

- at introducere børnene for forskellige traditioner og kulturer med udgangspunkt i den konkrete børnegruppe

Leg

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2.

I Daginstitutionen Alderslysts børnehuse er hverdagen opbygget med gode hverdagsrutiner, der kan være med til at give inspiration til leg. Ved fælleslege, ture ud af huset, bøger, legetøj mm. får børnene inspiration og fælles erfaring til legens indhold. Vi sætter spot på børns nysgerrighed, fantasi, sociale kompetencer og sprog i vores hverdag. Den voksne går både foran, ved siden af og bagved legen, og guider ved behov. I vores børnehuse arbejdes der løbende på at udvikle læringsrummene både inde og ude. I Daginstitutionen Alderslyst har vi en struktureret hverdag, hvor der er plads til leg i små og større grupper med mange gode læringsrum for legen. Vi tager hver dag udgangspunkt i barnets og børnegruppens ideer og aktuelle behov.

Vi arbejder med:

- at guide børn i deres leg
- at børn får mulighed for at prøve sig selv af i forskellige konstellationer
- at følge børnenes spor
- temalegekasser og forskellige materialer kan understøtte legen
- fokus på både børne- og vokseninitieret leg
- at gå foran, ved siden af og bagved i børns leg
- opmærksomhed på afbrydelse af børns leg

Læring

Læring skal forstås bredt og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2.

I Daginstitutionen Alderslyst er vi igangsættende i forhold til læring, samtidig med at vi følger barnets spor. Vi har en struktureret hverdag, hvor der er plads til læring i små og større grupper med mange gode læringsrum.

Vi har en anerkendende tilgang til alle børn og er opmærksomme på det enkelte barns nærmeste udviklingszone. Vi er opmærksomme på børnenes deltagelsesmuligheder i hverdagsrutinerne. Vi understøtter barnets selvhjulpenhed. Forældrene inddrages og guides i forhold til børnenes læring.

Vi arbejder med:

- aktiviteter i små grupper
- læringsrum både inde og ude
- at læring indgår i alle aktiviteter, hverdagsrutiner, lege mv.
- at følge barnets initiativ, interesse og intention
- at dokumentere barnets læring, også i hverdagsrutiner
- at inddrage forældrene

Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2.

I Daginstitutionen Alderslyst indgår børn i mange forskellige sociale fællesskaber sammen med andre børn og voksne. I Daginstitutionen Alderslyst foregår al leg, dannelse og læring i et socialt samspil med de øvrige børn og det pædagogiske personale. I vores hverdag skal der være plads til at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktiv deltagende. Dette samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. I Daginstitutionen Alderslyst vægter vi, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur, samt at mobning forebygges. Forældrene i Daginstitutionen Alderslyst har et medansvar, som betyder at forældrene indgår i at skabe et velfungerende børnefællesskab præget af anerkendelse af alle familier uanset disses forudsætninger. I Daginstitutionen Alderslyst griber vi nuet og følger barnets spor. Også når andet kan være planlagt.

Vi arbejder med:

- inklusion
- små og større børnefællesskaber i hverdagen. Både i hverdagsrutiner, til samling, i aktiviteter og leg ude og inde
- legegrupper
- Fri for Mobberi, frydlege og selvkontrol
- samling i små og større grupper
- fælles aktiviteter
- fødselsdage, traditioner og hverdagsrutiner
- både børne- og vokseninitierede aktiviteter og lege
- fokus på sprog
- at forældre opfordres til at bakke op om hinandens børn
- at reflektere over børnegruppens behov

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 3.

I Daginstitutionen Alderslyst rammesætter, organiserer og tilrettelægger vi vores læringsmiljøer, så børnene får de bedste betingelser for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det gør vi gennem

vores fastlagte rutiner og hverdagsaktiviteter. Vi er opmærksomme på at gå foran, ved siden af og bagved, og har fokus på at bruge vores ressourcer bedst muligt.

Vi gør os didaktiske overvejelser om hvordan børnene leger og lærer bedst, hvordan gruppesammensætningen skal være og hvilke læringsmiljøer inde og ude, der animerer bedst til fordybende leg og læring.

Vi arbejder med:

- tydelige læringsmiljøerne både inde og ude, der er inspirerende og varierede
- at læringsmiljøet lægger op til at børn kan gå på opdagelse og eksperimentere
- at have stillezoner og plads til fordybelse
- de pædagogiske medarbejdere har en klar rollefordeling over hele dagen både inde og ude
- at gøre stuen klar til dagens leg
- den voksnes rolle i forhold til at gå foran, ved siden af og bagved
- at børn inddrages i hverdagsrutinerne og overgange
- det æstetiske læringsmiljø, både det fysiske og det psykiske
- opmærksomhed på sanseintegration

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Sådan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø

Se under det pædagogiske læringsmiljø

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 5.

Vi har i Alderslyst en højt udviklet praksis omkring arbejdet med børn i udsatte positioner. Helt overordnet knytter vi vores arbejde omkring børn i udsatte positioner til Trivsel på Tværs. Trivsel på Tværs er et system til tidlig opsporing af de børn, der i en periode kan være udfordret i forhold til deres trivsel eller udvikling. Vi fokuserer på tværfaglighed og et styrket samarbejde med Sundhedsplejen. Forældresamarbejde vægtes meget højt. Vi er en del af den forebyggende indsats.

Vi arbejder med:

- Silkeborg Kommunes inklusions mindset og -indsatser i dagtilbud 0-6 år til børn i udsatte positioner
- tværfagligt med PPL, vejledningspædagoger, sprogkonsulenter, psykologer, familierådgivere, sundhedsplejen m.fl.
- at fire medarbejdere med specialfunktioner (inklusion og motorik) kommer rundt på alle stuer på skift. De er "spillende trænere" i forhold til at understøtte og udvikle stuens pædagogiske praksis i forhold til børnegruppen og enkelte børn.
- sparring for de pædagogiske medarbejdere i forhold til den konkrete børnegruppe eller enkelte børn
- tidlig forældreinddragelse i hverdagen
- at medarbejdernes særlige kompetencer sættes i spil for at målrette vores indsats
- løbende kompetenceløft af de pædagogiske medarbejdere.

- trivselsvurderinger to gange årligt ud fra Rambølls materiale om Trivsel på Tværs med efterfølgende fokusråd med forældre og tværfaglig deltagelse ved behov
 - børnetermometer og børneinterview
 - opstarts- og overleveringssamtaler i forbindelse med skift fra hjem, dagpleje, mellem aldersgrupper internt i børnehuset og overgang til skole
 - fordeling af personale, så vi kan være i små grupper
-

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 6.

I Daginstitutionen Alderslyst har forældre den største betydning i forhold til barnets trivsel, udvikling og læring.

Et tæt samarbejde mellem forældre og institution er vigtigt. Dette samarbejde handler om barnets og børnegruppens trivsel, udvikling og læring både i institutionen og i hjemmet. Et positivt samarbejde hjælper barnet til at have en positiv opfattelse af institutionen.

Samarbejdet tager udgangspunkt i den mangfoldighed forældrene og det pædagogiske personale kommer med. Det tager udgangspunkt i de ressourcer, som vi hver især kommer med.

Vi ser et bredt forældresamarbejde, som både er det formelle og det uformelle i hverdagen. Både omkring det enkelte barn og det store børnefællesskab.

Samarbejdet skal bygge på tillid og gensidigt ansvar for barnet og børnegruppens trivsel, læring og udvikling.

Vi arbejder med:

- overgangsbeskrivelser og samtaleflow
 - tilbud om samtaler ved 2 år og 4 år for børn i grøn position
 - tydelig forventningsafstemning og anerkendende tilgang i samarbejdet
 - at den enkelte familie eller pædagogiske medarbejder kan bede om en samtale ved behov
 - at den røde tråd er tydelig for forældrene i forhold til hvad familierne bliver tilbudt fra os og Silkeborg Kommune. Børnehuset koordinerer de forskellige indsatser der kan være relevant i det enkelte barns trivsel og udvikling
 - tæt samarbejde med og tilbud om samtaler med sundhedsplejerske
 - tidlig opstart med forbesøg med forældre før start
 - uformelle samtaler i hverdagen om stort og småt (garderobesnak) og korte ad hoc møder ved afhentning
 - forældrekafe, festlige arrangementer, forældremøder omkring stuen, aldersgruppen og for hele børnehuset.
 - informationer på Aula, velkomstfolder, motorikfolder, nyhedsbreve, hjemmeside og dokumentation ved opslag i børnehuset
 - sprogworkshops og motorikvejledning for udvalgte forældre
 - forældreråd og forældrebestyrelse
 - at bruge tolke og digitale medier ved behov
-

Sammenhænge

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Forarbejder til Dagtilbudslovens § 8, stk. 6.

I Daginstitutionen Alderslyst er vi opmærksomme på at fokus ligger på overgang til børnehaveklassen. Vi vil i Daginstitutionen Alderslyst kigge i et større perspektiv på de sammenhænge der er i overgange i barnets liv fra 0-6 år.

Der er allerede lavet faste procedurer for gode overgange fra hjem til vuggestue, fra dagpleje eller vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole.

Vi skaber kontinuitet med samtaleflow og med et detaljeret årshjul for samarbejde med distriktsskolen. Der laves overgangsbeskrivelser i Hjernen og Hjertet ved skift til nye afdelinger.

Vi arbejder med:

- overgangsbeskrivelser og overgangsmøder mellem tilbud f.eks. fra dagpleje ved behov (børn i gul og rød position)
- et samtaleflow for løbende samtaler omkring et barn gennem dets tid i børnehuset med opstartssamtaler, opfølgningssamtaler, overgangssamtaler, samtaler i forlængelse af sprogtest og trivselsvurderinger.
- samarbejde med dagpleje, hjem og skole i forbindelse med at skabe sammenhæng for barnet
- daglig dialog med forældre
- at opfordre til besøg ved alle overgange sammen med forældre eller med dagplejen
- at der i overgangsperioden er aftalt besøg på den nye stue, deltagelse i aktiviteter, måltider m.m. inden opstart
- forældremøde for kommende skolestartere på skolen samt informationspjece fra Sølystskolen
- at SPU og ressourceblomst indgår i en skoleparathedssamtale mellem forældre og den pædagogiske medarbejder i november
- overgangsmarkører og sammenhængsflow aftales hvert år mellem dagtilbud, skole og SFO
- at børnehuset sender personale med i skole i sidste uge inden skolestart og ugen efter skolestart
- mulighed for at deltage i teater på skolen
- at det tilstræbes at SFO / indskoling besøger børn i børnehuset
- afskedsarrangement for skolestartere

Inddragelse af lokalsamfundet

Sådan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn

Kommer i 2021, hvis muligt ift. Covid-19.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer, samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Den pædagogiske læreplan beskriver, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring indenfor og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Det pædagogiske læringsmiljø skal:

- understøtte de to pædagogiske mål for temaet
- tage udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Læreplanstema nr. 1: Alsidig personlig udvikling.

§ 2. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet skal, jf. dagtilbudslovens § 8, stk. 4, understøtte børns alsidige personlige udvikling, jf. bilag 1.

§ 3. Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet alsidig personlig udvikling skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet, jf. bilag 1, og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år, som er følgende:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Daginstitutionen Alderslyst modtager vi børn fra mange forskellige kulturer og sociale baggrunde. Vi har stort fokus på, at alle børn får lige muligheder for personlig udvikling og at de får udnyttet deres fulde potentiale.

Læreplanstemaet alsidig personlig udvikling har fokus på, hvordan dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljøer udvikler barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Læringsmiljøet skal fremme børns engagement og deltagelse, så børnene derigennem oplever fordybelse, selvrespekt, selvtilid og selvværd. Børn udvikler engagement, når de indgår i relationer med betydningsfulde andre, hvor de oplever sig respekteret, passet på og værdsat af nære og tillidsgivende voksne.

Læringsmiljøerne skal stimulere børnene til at udforske dem selv og verden og til at kunne håndtere både succes og modstand. Herigennem styrkes børnenes livsduelighed. Der lægges fokus på nærmeste udviklingszone, for at sikre at børnenes grænser ikke overskrides, men at de udfordres på en udviklingsmæssigt passende måde.

Det pædagogiske personale skal invitere børnene ind i demokratiet ved at give dem medbestemmelse i hverdagens aktiviteter, leg, spising mm. Dette for at fremme at børnene føler

sig set, hørt og anerkendt som individer og at de lærer at indgå i samspil og dialog med børn og voksne.

Vi arbejder med:

- små og større grupper
- at skabe rammer for fordybelse
- læringsmiljøer der understøtter børns leg, læring og med mulighed for barnets erfaringer med egne potentialer
- at skabe rum for børns mulighed for fordybelse og rum med plads til mere fysisk udfoldelse både inde og ude
- at børn har mulighed for at gå på opdagelse og eksperimentere
- at spejle børn, blandt andet med henblik på at udvikle empati
- at den pædagogiske medarbejder går foran, ved siden af og bagved
- samling hver dag hvor barnet indgår i en mindre gruppe, ofte i aldersgruppe. Her er mulighed for at afprøve sig selv i fællesskabet, at stå frem for andre børn, vente på tur og lære sociale spilleregler fra bl.a. Fri for Mobberi. Vi bruger frydlege, arbejder med selvkontrol, forskellige kulturelle baggrunde, alder og køn
- yoga og massage
- inddragelse i demokratiske beslutninger og medbestemmelse alt efter aldersgruppe
- zone for nærmeste udvikling
- at børn understøttes i at øve sig, fejle og blive bedre.
- at børn kan se sig selv i samspil med andre
- at børn bliver robuste og kan tåle modstand

Social udvikling

Læreplanstema nr. 2: Social udvikling.

§ 4. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet skal, jf. dagtilbudslovens § 8, stk. 4, understøtte børns sociale udvikling, jf. bilag 2.

§ 5. Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet social udvikling skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet, jf. bilag 2, og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år, som er følgende:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Social udvikling handler om udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer.

Sociale fællesskaber skal forstås som et sted, hvor børnene oplever at høre til, og hvor de oplever, de kan bidrage værdifuldt og relevant til fælles lege, aktiviteter og samvær.

Det er altså *gennem relationen til andre*, at børn udvikler empati og sociale relationer. Derfor er det afgørende, at vi i daginstitutionen tilrettelægger vores læringsmiljø på en sådan måde, at det understøtter børns opbygning af relationer til såvel de andre børn som det pædagogiske personale. I vores pædagogiske læringsmiljø skal vi især have øje for de børn, der befinder sig i udsatte positioner og i særlig grad understøtte deres mulighed for deltagelse og medindflydelse.

Empati som en social handlemulighed:

Relationer er en væsentlig del af grundlaget for, at børn lærer sig empati. Derfor har det pædagogiske personale afgørende betydning i denne tilegnelse og må gå både foran, ved siden af og bagved i denne proces.

Ved at lære empati får børnene forståelse for andre og betydningen af at kunne handle i fællesskabets interesse, samtidig med at de udvikler selvstændighed og får medbestemmelse.

Legen:

Et læringsmiljø der understøtter social udvikling skal se legen som grundlæggende. I legen foregår der forhandling, kompromisser og konfliktløsning. Da legen er kendetegnet ved, at den bliver til undervejs, må børnene hele tiden afstemme med hinanden. Den sociale læring kan dog også foregå ved at iagttage andres leg.

Vi arbejder med:

- anerkendelse og positive forventninger til alle børn
- inkluderende tilgang
- narrativer om alle børn- f.eks. resourceblomst, obs. På at alle børn kommer med i vores fotodokumentation.
- Fri for Mobberi
- små og større fællesskaber både børne- og vokseninitierede
- at de pædagogiske medarbejdere spejler børnene og sætter ord på børns oplevelser og følelser. Zone for nærmeste udvikling
- at de pædagogiske medarbejdere guider, går foran, ved siden af og bagved i hverdagen
- at udvikle varierede legemiljøer, der understøtter at børn kan indgå i sociale fællesskaber
- inddragelse af børn og deres perspektiv
- at børn får erfaringer med at forhandle, løse konflikter og indgå kompromisser
- at samspillet med andre børn giver plads til forskellighed, mulighed for deltagelse og medindflydelse til fælles engagement
- at børnene lærer sproglige koder for deltagelse i fællesskabet. Stop, må jeg være med, turtagning
- forældreinddragelse for at understøtte at alle børn har en plads i børnefællesskabet

Kommunikation og sprog

Læreplanstema nr. 3: Kommunikation og sprog.

§ 6. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet skal, jf. dagtilbudslovens § 8, stk. 4, understøtte børns kommunikation og sprog, jf. bilag 3.

§ 7. Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet, jf. bilag 3, og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år, som er følgende:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I Daginstitutionen Alderslyst har vi en lang erfaring med betydningen af sproget og muligheden for at deltage i fællesskabet. Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns

kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale og i hjemmet. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene skal inviteres og guides til at indgå i fællesskaber med andre børn. I Daginstitutionen Alderslyst modtager vi børn med forskellige livsbetingelser og forskellige sproglige forudsætninger samt børn som kommer fra mange forskellige kulturer. Vi arbejder med dialogisk læsning og de ti sprogstrategier. Udgangspunktet for vores arbejde ligger i de ressourcer som børn og familier kommer med i mødet med institutionen.

Vi arbejder med:

- en sproghandleplan for hele Daginstitutionen Alderslyst. Den beskriver hele vores fokus på sprog
- at alle medarbejdere får særlige kompetencer til at understøtte det sproglige miljø
- at sprog har en særlig plads over hele dagen
- struktur samt forberedelse før, under og efter aktiviteter eller i fortællinger
- tematisk sprogarbejde
- dialogisk læsning. Forældre bakker op ved at arbejde med det, der sendes med hjem
- sprogstrategier
- billeder, symboler og konkrete
- at vi sætter ord på det, vi gør
- at vi taler langsom og tydeligt
- at vi bruger et nuanceret ordforråd og forklarer nye ord ved hjælp af konkrete og billeder
- at give plads til barnets stemme
- at de pædagogiske medarbejdere sætter ord på de daglige gøremål og aktiviteter
- at børn får mulighed for at komme til orde i små grupper. Ofte aldersopdelt og ved samling hver dag
- læringsmiljøer over hele dagen, der er præget af og indbyder til sprog
- tværfagligt samarbejde med tale-hørekonsulent og tosprogsvejleder
- sprogtest af børn både ved behov og 20% af de 3-årige. Gentestning af børn med behov samt inden skolestart af børn der er testet ved 3 år
- sproggaven til udvalgte familier
- forældrekurser for udvalgte familier
- forældresamtaler ved behov samt ved 2 år og 4 år

Krop, sanser og bevægelse

Læreplanstema nr. 4: Krop, sanser og bevægelse.

§ 8. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet skal, jf. dagtilbudslovens § 8, stk. 4, understøtte børns læring i relation til krop, sanser og bevægelse, jf. bilag 4.

§ 9. Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet, jf. bilag 4, og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år, som er følgende:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I Daginstitutionen Alderslyst arbejder vi ud fra at alle børn skal have en god grund- og sansemotorik. Taktilsansen, labyrintsansen og kinæstesisansen er selve grundstammen til barnets

motoriske udvikling. Er der uorden i én eller flere af sanserne, kan det have konsekvenser for barnets leg og indlæringsmuligheder.

Barnet er i verden gennem kroppen, og når de bruger, udfordrer, eksperimenterer, sanser og mærker med kroppen, lægges fundamentet for fysisk og psykisk trivsel. Børn med en velstimuleret sansemotorik leger bedre, har det bedre fysisk, psykisk, socialt og har bedre muligheder for læring både i nuet, men også senere i livet.

Det er barnets egne bevægelseseksperimenter som bringer udviklingen videre. Barnet lærer kun de bevægelser som det aktivt øver. Det pædagogiske arbejde med krop og bevægelse skal tilrettelægges på en måde, så alle er med, leger og er i kontakt med hinanden. Gennem arbejdet med krop og bevægelse bliver børnene opmærksomme på deres egne og andres kropslige reaktioner. Det er med til at udvikle børnenes evne til at forstå og respektere både sig selv og andre.

Daginstitutionen Alderslyst har fuld kostordning. Børnene præsenteres for forskellig mad med forskellig konsistenser. Alle børn opfordres til at smage på alt.

Vi arbejder med:

- at have udarbejdet en forældrepjece om grundmotorikken
- at alle medarbejdere har fået oplæg om grundmotorik. Dette inddrages over hele dagen og i hverdagsrutiner
- at Børnehuset Nørrevænget bliver en bevægelses profil institution sommer 2021.
- at Søholt, Børnegården og Engen deltager i Børn i Bevægelses uddannelse gennem VIA
- at have to motorikpædagoger med specialfunktioner der kommer rundt på alle stuer på skift. De er "spillende trænere" i forhold til at understøtte og udvikle stuens pædagogiske praksis i forhold til børnegruppen og enkelte børn.
- sparring for de pædagogiske medarbejdere i forhold til den konkrete børnegruppe eller enkelte børn
- forældreinddragelse tidligt og i hverdagen
- at medarbejdernes særlige kompetencer sættes i spil for at målrette vores indsats
- at alle børn holder samling på gulvet hver dag. Der er ofte en sanseaktivitet eller bevægelsesaktivitet
- afslapning og pauser
- yoga, massage, afslapning og wellness
- at udvikle vores lege- og læringsmiljø med fokus på motorik inde og ude. Mange måder at bruge kroppen på alt efter alder. Både i ro og aktivitet. Forskellige former for bevægelse
- motorikbaner, bolde, cykler og cykelfri dage samt ture ud af huset i naturen
- sanseintegration
- frydlege, vilde og mere stille lege og aktiviteter
- kropsbevidsthed, kulde og varme
- fuldkostordning med sølvmærke i økologi og understøttet af fødevarerstyrelsens anbefalinger
- glæden ved bevægelse og leg sammen med andre
- selvhjulpenhed

Natur, udeliv og science

Læreplanstema nr. 5: Natur, udeliv og science.

§ 10. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet skal, jf. dagtilbudslovens § 8, stk. 4, understøtte børns læring inden for natur, udeliv og science, jf. bilag 5.

§ 11. Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet, jf. bilag 5, og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år, som er følgende:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

I Daginstitutionen Alderslyst er vi omkranset af smuk natur i form af skove, søer og parker. Disse giver muligheder for mange forskellige udendørs aktiviteter i vores dagtilbud.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemetoder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Læringsmiljøet skal tage afsæt i mulig læring og inddrage børnene som aktive medskabere af egen læring ved at stille åbne og nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhænge i naturen og deres omverden.

Det pædagogiske personale skal lytte til børnenes undren og spørgsmål samt til børnenes begyndende hypotesedannelser og kategoriseringer i forhold til naturen. Børnene opmuntres til at foretage egne undersøgelser og støttes og guides i at turde øve sig gentagne gange, for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner.

Vi arbejder med:

- at gribe dagen
- et udviklende læringsmiljø inde og ude
- lokale oplevelser i naturen
- fra jord til bord
- bevidsthed om skift i årstider og vejr
- at de pædagogiske medarbejdere inspirerer, går foran, ved siden af og bagved
- bæredygtighed affaldssortering og samling af affald
- brug af naturen og naturens materialer i de kreative aktiviteter og leg
- udforskning og eksperimenter med spørgsmål opstået af det vi oplever i naturen
- inddragelse af digitale medier
- geometriske former når vi møder dem
- at vi går på opdagelse i naturfænomener som vejr og vind, spiring, skift i årstider og formuldning
- kendskab og erfaringer med danske dyr, fx sneglefarm, haletudser, myrebo og edderkoppespind
- det æstetiske ved at vinde over sig selv og præstere
- at prøve kræfter med sig selv og sine sanser

Kultur, æstetik og fællesskab

Læreplanstema nr. 6: Kultur, æstetik og fællesskab.

§ 12. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet skal, jf. dagtilbudslovens § 8, stk. 4, understøtte børns læring inden for kultur, æstetik og fællesskab, jf. bilag 6.

§ 13. Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet, jf. bilag 6, og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år, som er følgende:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Daginstitutionen Alderslysts arbejde med kultur, æstetik og fællesskab har betydning for vores børns udvikling, læring og dannelse på flere måder. Samtidig har Daginstitutionen Alderslysts kultur, forstået som normer, og værdier betydning for bl.a. børnenes muligheder for at opleve anerkendelse, deltage i fællesskaber og udvikle sig socialt i et innovativt samfund.

Kultur bliver skabt, genskabes og forandres i samspil. Kultur er ligeledes mangfoldig, foranderlig samt dynamisk.

Vi arbejder med æstetisk praksis som styrker følelsesmæssig udvikling, således at børnene får indsigt og spejler sig i hinandens følelser og oplevelser. Dette styrker børnegruppens fællesskab samt børnenes evne for at føle empati for hinanden og dermed deres sociale udvikling. I

Daginstitutionen Alderslyst arbejder vi med kultur, hvor børnene deltager aktivt og hvor vi vægter forskellighed med fokus på fællesskaber. I relationer og fællesskaber ser vi ligheder og forskelle som en styrke i arbejdet med andre kulturelle baggrunde og traditioner.

Forældres vidensdeling og viden om egen kulturel baggrund og kompetencer er en styrke i Daginstitutionen Alderslyst.

I Daginstitutionen Alderslyst skaber vi læringsmiljøer der understøtter børnenes kognitive, æstetiske, personlige og sociale udvikling samt deres fantasi. Vi støtter op om børnenes egne initiativer og børnekultur. Vi bruger det fysiske læringsmiljø i og udenfor Daginstitutionen Alderslyst.

Vi arbejder med:

- at lege og at læringsmiljøet fremstår tydeligt, enkelt og indbydende for vores børn
 - at vi bruger lokalområdet i form af legepladser, museer, skov og natur, bibliotek mv.
 - deltagelse i musikalske og kulturelle arrangementer
 - traditioner i hvert børnehus
 - forældrearrangementer der afspejler vores tværkulturelle sammensætning
 - billeddokumentation
 - kreative værksteder, fælles projekter, følger børnenes spor og eksperimenter
 - at førskolebørn producerer via digitale medier
 - læringsmiljøer ind og ude, der understøtter børnenes fantasi og nysgerrighed
 - højtidskalender
 - at børn har billeder med hjemmefra
 - at vi bakker op om børnenes egen legekultur og lege
 - at sang, musik og teater er en del af vores hverdag
 - at børn øver sig i at være i centrum
 - turtagning - skiftes til at være på
 - at de pædagogiske medarbejdere iscenesætter aktiviteter der understøtter børns mulighed for at skifte position fra aktør og iagttager
-

Evalueringskultur

Hvad siger loven

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udviklet arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens §9, stk. 2 og 3

Dokumentation og evaluering er vigtig for løbende at sikre, tilpasse og udvikle den pædagogiske hverdag. Dokumentation og evaluering laves med udgangspunkt i både det pædagogiske grundlag og i læreplanstemaerne

- Vi dokumenterer og evaluerer løbende kvaliteten i den pædagogiske praksis. Herunder sammenhængen mellem målene for det pædagogiske læringsmiljø, det pædagogiske grundlag og læreplanerne. Dette med fokus på barnets eller børnegruppens trivsel udvikling og læring.
- I juni 2020 var der planlagt en temadag om dokumentation og evaluering, med henblik på at vælge en vifte af kendte metoder i Daginstitutionen Alderslyst. Denne dag er udskudt til juni 2021.
- I den mellemliggende periode arbejder vi i hvert børnehus med at få erfaringer med udvalgte dokumentations- og evalueringsmetoder.
- Vi arbejder med SMTTE som ramme for vores planlægning. Før en aktivitet eller temaperiode igangsættes, er der valgt hvad vi vil sætte særligt fokus på, og hvilke metoder vi vil vælge.
- Der er løbende opfølgning på vores stuemøder, personalemøder og pædagogiske dage.
- Overordnet evaluering vil ske i pædagogiske udvalg og i sproggruppen.
- Vi forventer at være klar med en samlet plan for dokumentation og evaluering i løbet af 2021.